

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства
та природокористування

Кафедра туризму та готельно-ресторанної справи

05-08-174М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання практичних робіт
з навчальної дисципліни

«Природні ресурси України»

(розміщення головних природних об'єктів України)
для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
за освітньо-професійною програмою «Туризм і рекреація»
спеціальності ІЗ «Туризм та рекреація»
денної і заочної форм навчання

Рекомендовано науково-
методичною радою з якості
ННІАЗ
Протокол № 01 від 16.09.2025 р.

Методичні вказівки до виконання практичних робіт з навчальної дисципліни «Природні ресурси України» (розміщення головних природних об'єктів України) для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Туризм і рекреація» спеціальності ІЗ «Туризм та рекреація» денної і заочної форм навчання [Електронне видання] / Коротун С. І. Рівне : НУВГП, 2025. 31 с.

Укладач: Коротун С. І. к.геогр.н., доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи.

Відповідальний за випуск – Коротун С. І., канд. геогр. наук, доцент, завідувач кафедри туризму та готельно-ресторанної справи.

Керівник групи забезпечення спеціальності
ІЗ «Туризм та рекреація» (бак.)

Коротун С. І.

Попередня версія методичних вказівок: 05-08-128М

© С. І. Коротун, 2025
© НУВГП, 2025

Зміст

Вступ.....	4
1. Розселення.....	5
2. Моря.....	6
2.1. Чорне море	6
2.2. Азовське море	8
3. Тектонічні структури	9
4. Геоморфологічне районування	10
5. Орографія (рельєф).....	11
5.1. Рівнинна частина України (без Криму).....	11
5.2. Карпатська гірська країна.....	14
5.3. Крим.....	16
6. Річки.....	17
7. Водойми та канали	22
7.1. Озера	22
7.2. Водосховища.....	24
7.3. Канали.....	25
8. Агрогрунтове районування України.....	25
9. Корисні копалини України	28
Список літературних джерел.....	29

ВСТУП

Підготовка фахівців у галузі туризму передбачає їх обізнаність в розміщенні найважливіших природних об'єктів на терені України. Актуальність цього напрямку підготовки майбутніх фахівців-туристів витікає з необхідності визначення туристичної привабливості певного територіального регіону.

Для зручності вивчення всі об'єкти розташовані за основними компонентами природного середовища і наведені за абеткою. Враховуючи, що головним призначенням роботи є не тільки визначення назв об'єктів, а й уміння безпомилково знаходити їх на карті, по кожному з розділів наведені спеціальні карти, які спрощують процес засвоєння матеріалу. По окремих об'єктах після назви наводиться їх територіальна «прив'язка» (адміністративна область, населений пункт тощо).

Методичні вказівки можуть бути корисними і для здобувачів вищої освіти інших напрямів підготовки.

1. РОЗСЕЛЕННЯ

Рисунок 1 – Розселення за часів Київської Русі

Рисунок 2 – Історичні та етнографічні регіони

2. МОРЯ

2.1. Чорне море

1. Ай-Тодор, мис – Пд. Крим
2. Аю-Даг, мис – Пд. Крим, Артек
3. Айя, мис – Пд. Крим на Зх. від Сарич
4. Бакальська бухта – Пд.-Зх. Криму
5. Бакальська коса – на Зх. від бухти
6. Березань, о-в – Миколаївська обл.
7. Великий фонтан, мис – м. Одеса
8. Двоякірна бухта – на Пд. від мису Іллі (Феодосія)
9. Джарилгацька затока – Пн. частина Каркінітної затоки (Феодосія)
10. Джарилгач, о-в – Херсонська обл.
11. Довгий, о-в – Ягорлицька затока (Херсонська обл.)
12. Євпаторійська бухта – Пн. частина Каламітської затоки
13. Зміїний, о-в – на Сх. від гирла Дунаю (Одеська обл.)
14. Іллі, мис – на Зх. Феодосійської затоки (Крим)
15. Каламітська затока – Зх. Крим
16. Каркінітська затока – Зх. Крим
17. Керченська бухта – Сх. Крим (м. Керч)
18. Керченський півострів – Сх. Крим
19. Керченська протока – Сх. Крим
20. Кіікатлама, мис – на Пд. від Двоякірної бухти
21. Кінбурнська коса – Зх. Дніпро-Бузького лиману (Микол. обл.)
22. Козача бухта – на Зх. від Комишової (див. вставку)
23. Коктебель, бухта – на Зх. від Кіікатлама (с. Планерське)
24. Комишова бухта – на Зх. від бухти Омега (див. вставку)
25. Кримський півострів
26. Лебедячі о-ви – у Сх. частині Каркінітської затоки
27. Меганом, мис – на Сх. від Судака
28. Одеська затока – м. Одеса
29. Омега, бухта – на Зх. від Севастополя (див. вставку)
30. Піщаний, мис – Пн. окраїна Бакальської коси (Пн.-Зх Крим)
31. Сарич, мис – крайня Пд. точка України
32. Севастопольська бухта – вставка
33. Стрілецька бухта – на Зх. околиці м. Севастополь (див. вставку)
34. Судакська бухта – м. Судак
35. Такил, мис – Пд.-Сх. Керченського п-ва
36. Тарханкут, мис – Зх. окраїна Тарханкутського п-ва
37. Тарханкутський півострів – Зх. Крим
38. Тендрівська затока – Херсонська обл.

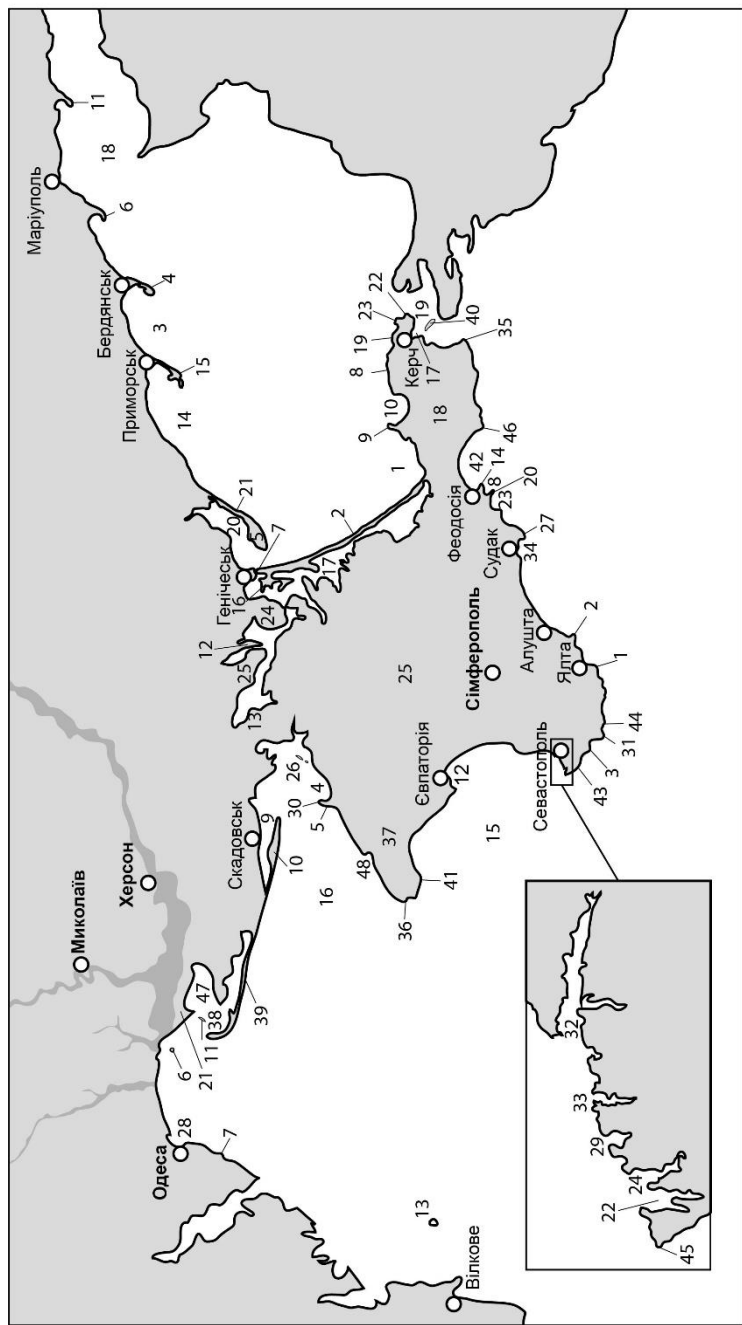

Рисунок 3 – Узбережжя Чорного та Азовського морів

39. Тендрівська коса – Херсонська обл.
40. Тузла, коса – Керченська протока
41. Урет, мис – Пд. Тарханкутського півострова
42. Феодосійська затока – м. Феодосія
43. Фіолент, мис – Пд.-Зх. Криму
44. Форос, мис – Пд. берег Криму, на Сх. від мису Сарич
45. Херсонес, мис – на Зх. від м. Севастополь (див. вставку)
46. Чауда, мис – Пд. Керченського півострова
47. Ягорлицька затока – Херсонська обл.
48. Ярилгацька бухта – Пн.-Зх. Тарханкутського півострова

2.2. Азовське море

1. Арабатська затока – на Пн.-Зх. від керченського півострова
2. Арабатська стрілка, коса
3. Бердянська затока – Запорозька обл. (м. Бердянськ)
4. Бердянська коса – на Сх. від Бердянської затоки
5. Бірючий, о-в – Херсонська обл.
6. Білосарайська коса – Донецька обл.
7. Генічеська протока – сполучає Сиваш з Азовським морем
8. Зюк, мис – Пн. Керченського півострова
9. Казантіп, мис – Пн.-Зх. Керченського півострова
10. Казантіпська затока – на Сх. від мису Казантіп
11. Крива коса – Донецька обл. (на Сх. від м. Маріуполя)
12. Куюктук (Куюк-Тук), о-в – Пн. частина Сиваша на Зх. від Чонгарського півострова
13. Литовський півострів – Зх. країна Сиваша, Пн. Крим
14. Обиточна затока – на Зх. від м. Приморська (Запорізька обл.)
15. Обиточна коса – на Сх. від Обиточної затоки (Запорізька обл.)
16. Папанін, о-в – Пн. частина Сиваша, між Чонгарським п-овом та Арабатською стрілкою
17. Сиваш (Гниле море) – Зх. частина (затока) Азовського моря, обмежена Арабатською стрілкою
18. Таганрозька затока – Сх. частина азовського моря
19. Тархан, мис – Пн. Керченського півострова
20. Утлюцький лиман – затока у Пн-Зх частині Азовського моря
21. Федотова коса – частина коси Бірючій острів (Запорізька обл.)
22. Фонар, мис – Пн.-Сх. країна Керченського півострова
23. Хронт, мис – Пн.-Сх. частина Керченського півострова, між мисами Тархан і Фонар
24. Чонгарський півострів – на Пн. Сиваша, Херсонська обл. (на Зх. від м. Генічеськ)
25. Чурюк, о-в – Пн. частина Сиваша, на Зх. від о-ва Куюктук

3. ТЕКТОНІЧНІ СТРУКТУРИ

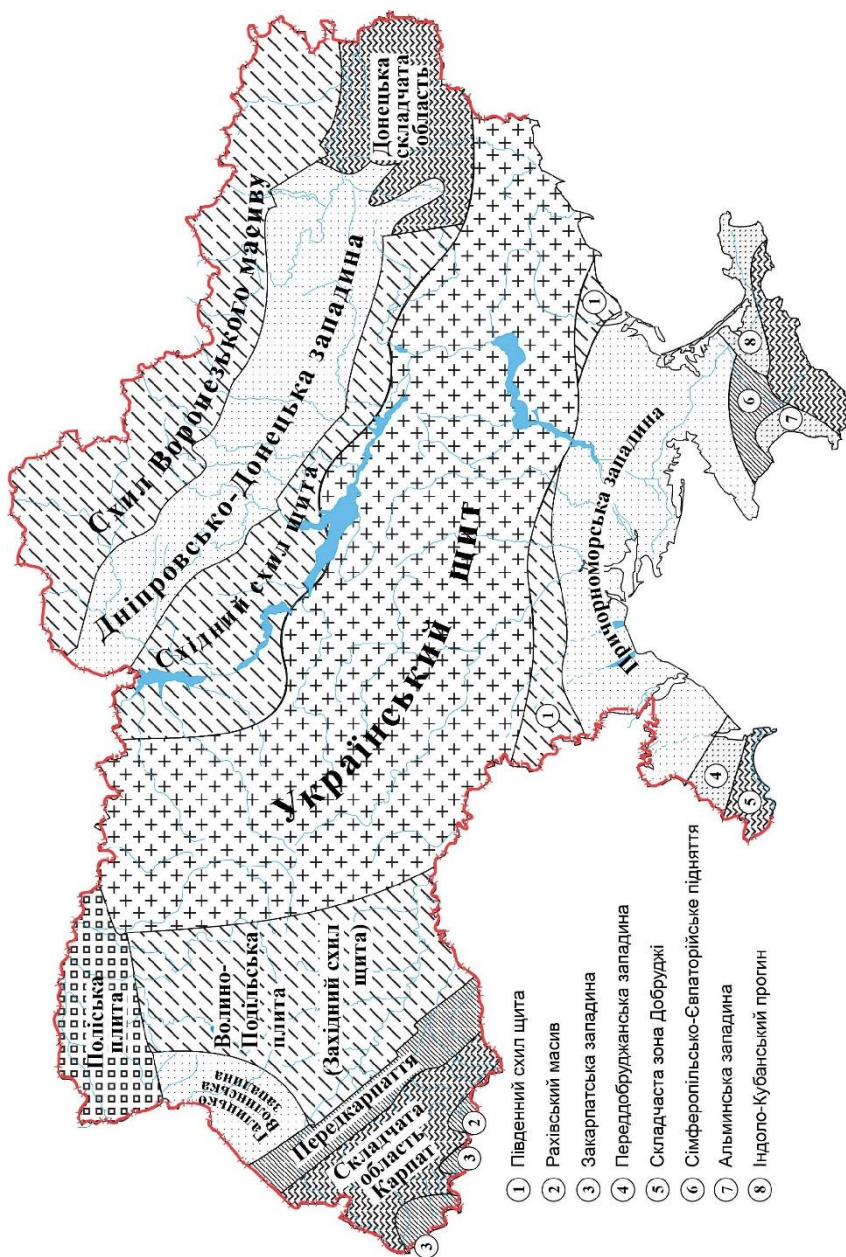

Рисунок 4 – Схема розміщення основних тектонічних структур

4. ГЕОМОРФОЛОГІЧНЕ РАЙОНУВАННЯ

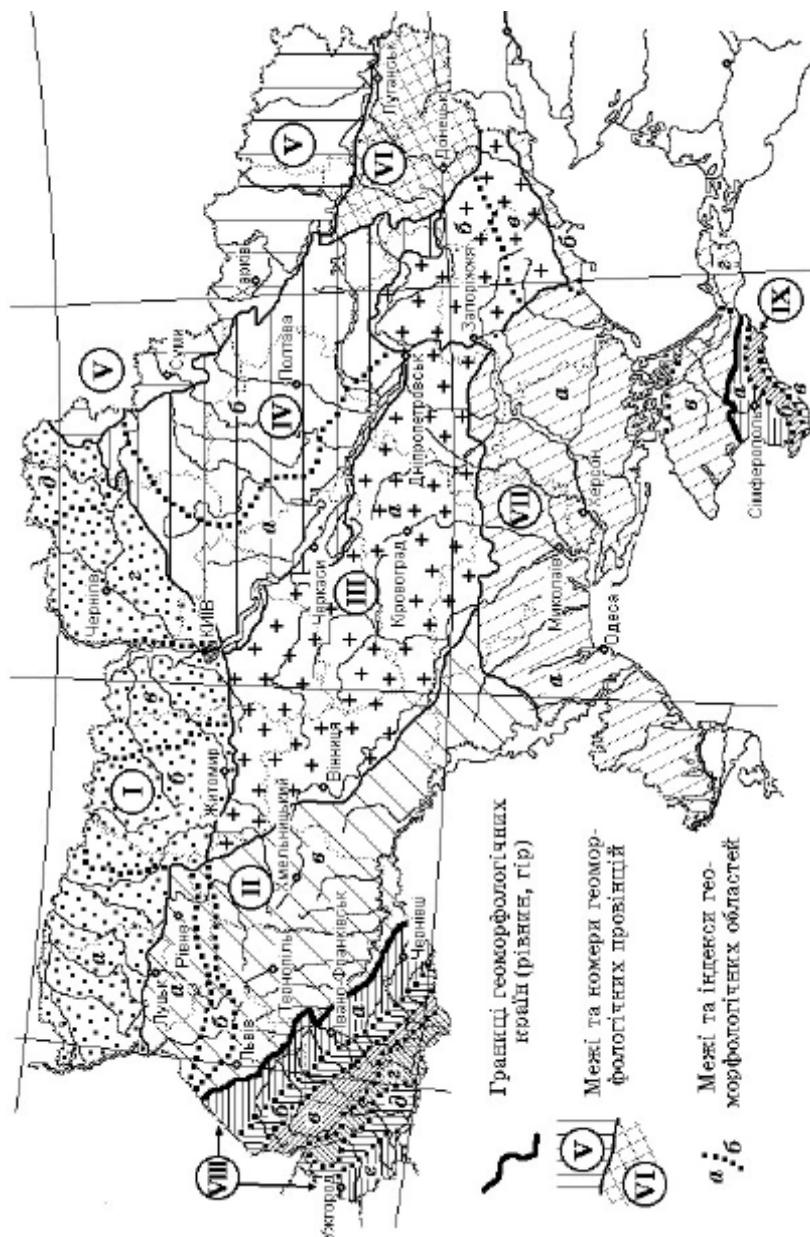

Рисунок 5 – Геоморфологічне районування України (за Ю. Грубріним)

А - Полігенна рівнина України (південний захід Східно-Європейської платформи). I - Поліська низовина (Українське Полісся): а - Волинське Полісся, б - Житомирське Полісся, в - Київське Полісся, г - Чернігівське Полісся, д - Новгород-Сіверське Полісся; II - Волино-Подільська височина: а - Волинська височина, б - Рівнина Малого Полісся, в - Подільська височина; III - Азово-Придніпровська височина: а - Придніпровська височина, б - Запорізька рівнина, в - Приазовська височина; IV - Придніпровська низовина: а - Середньодніпровська (Лівобережна) терасова рівнина, б - Полтавська височина; V - Середньоруська височина (південно-західні відгалуження); VI - Донецька височина; VII - Причорноморська низовина: а - Причорноморська акумулятивна лесова рівнина, б - Приазовська акумулятивна низинна рівнина, в - Північно-Кримська лесова рівнина, г - Керченська пасмово-горбиста розчленована рівнина з грязево-вулканічними формами.

Б - Гірські споруди (Кримсько-Карпатська геосинклінальна зона). VIII - Українські Карпати: а - Передкарпатська височина, б - Зовнішні Карпати, в - Вододільно-Верховинські Карпати, г - Полонинсько-Чорногорські Карпати, д - Вулканічні Карпати, е - Закарпатська акумулятивна (алювіальна) рівнина; IX - Кримські гори: а - Зовнішні куєстові низькогірні пасма, б - Середньовисотні плосковершинні гори Головного (Яйлинського) хребта, в - Південний берег Криму.

5. ОРОГРАФІЯ (РЕЛЬЄФ)

5.1. Рівнинна частина України (без Криму)

1. Балтська рівнина – Одеська обл.
2. Буго-Стирська рівнина – Львівська обл.
3. Бурштинське опілля – Пн. Івано-Франківська обл.
4. Верхньодністровська рівнинна
5. Верхньоприп'ятьська низовина
6. Вінницька рівнина
7. Волинське пасмо – Волинська та Рівненська обл.
8. Вороняки, кряж на Пн. Подільської вис.
9. Гологори – Пн.-Зх. Край Подільської вис.
10. Горохівська височина – Пд. Волинська обл.
11. Гоцанське плато – Пд. – Сх. Рівненська обл.
12. Гуляйпільська рівнина – Запорізька обл.
13. Дністро-Тилігульська рівнина

14. Донецький кряж
15. Дніпро-Бузька рівнина – Миколаївська обл.
16. Дніпро-Ігульська рівнина – Дніпропетровська обл.
17. Дрогобицька височина – Львівська обл.
18. Дністровськ-Санська рівнина
19. Дунайсько-Дністровська рівнинна
20. Івано-Франківська рівнина
21. Іршавська улоговина – Закарпатська обл.
22. Камула, вершина у Гологорах, вища точка рівнинної України – Львівська обл.
23. Канівські гори – Черкаська обл.
24. Київське плато – Пд. Київської обл.
25. Клесівська (Рокитнівська) рівнина
26. Костопільська рівнинна – Рівненська обл.
27. Кременецькі гори – Пн. край Подільської височини, Львівська, Тернопільська обл.
28. Бродівська рівнина – Львівська, Рівненська обл.
29. Мелітопольська рівнина – Запорізька обл.
30. Могилів-Подільська рівнинна
31. Мізоцький кряж – Рівненська обл.
32. Могила-Бельмак , вершина – Запорізька обл.
33. Могила-Мечетна , вершина – Луганська обл.
34. Нагольний кряж – Луганська обл.
35. Надсанська рівнина – Зх. Львівської обл.
36. Нижньодніпровські (Олешківські) Піски – Херсонська обл.
37. Новоград-Волинська рівнина
38. Острозька рівнина – Рівненська обл.
39. Перемишлянське горбогір'я – Львівська обл.
40. Південно-Побузька рівнина
41. Повчанська височина – Рівненська обл.
42. Полтавська рівнина
43. Придеснянська рівнина
44. Придністровська височина
45. Придністров'я – Тернопільська обл.
46. Прироська рівнина – Київська обл.
47. Рогатинсько-Ходорівське опілля – Пд. Львівської обл.
48. Розточчя, височина – Львівська обл.
49. Самбірське пасмо – Львівська обл.

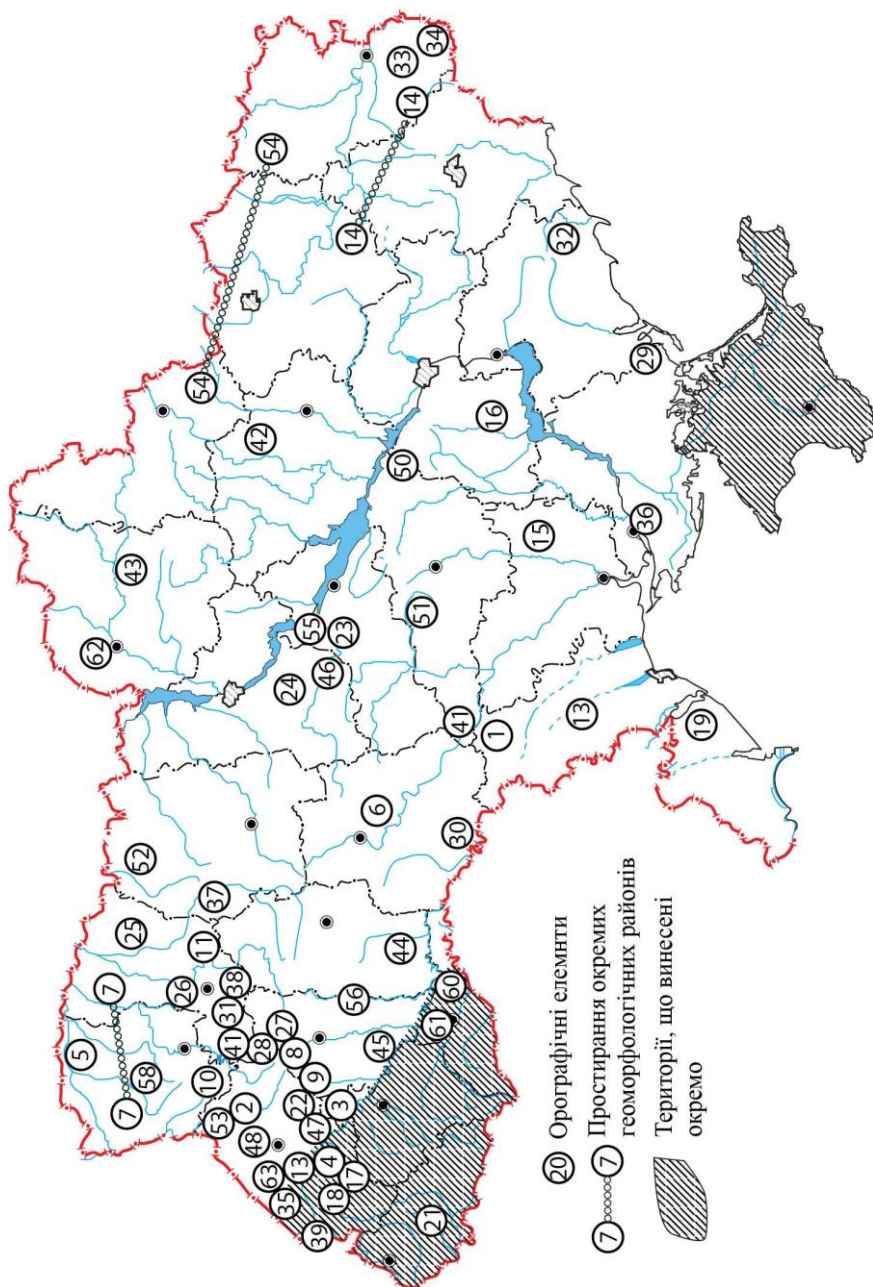

Рисунок 6 – Орографічні елементи рівнинної частини України

50. Середньодніпровська височина
51. Синюська рівнина – Кіровоградська обл., басейн р. Синюха
52. Словечансько-Овруцький кряж – Пн. Житомирської обл.
53. Сокальське пасмо – Пн. Львівської обл.
54. Східно-Українська рівнина
55. Тарасова (Чернеча) гора, у Канівських горах – Черкаська обл.
56. Товтри (Медобори), кряж на Подільській височині – Тернопільська, Хмельницька обл.
57. Токмацька рівнина – Запорізька обл.
58. Турійська (Ковельська) рівнина – Волинська обл.
59. Хмельницька рівнина
60. Хотинська височина – Пн. частина Чернівецька обл.
61. Чернівецька височина
62. Чернігівська височина
63. Яворівська улоговина, частина Надсаня – Зх. Львівської обл.

5.2. Карпатська гірська країна

1. Берегівське горбогір'я – Закарпатська обл.
2. Бескиди, хребет – Закарп. – Львівська обл. (вставка)
3. Боржава, хребет - Закарпатська обл.
4. Верецький перевал
5. Верхній діл, масив у Вулканічному хребті - Закарпатська обл. (Сх. м. Мукачеве)
6. Верхньодністровська улоговина
7. Верхньотисенські улоговини – Закарпатська обл. (вставка)
8. Верховинський хребет – межа Львівської та Закарпатської обл. (вставка)
9. Вижницька улоговина – Ів.-Фр., Чернів. обл. (долина р. Черемош)
10. Вододільний (Верховинський) Хребет
11. Воловецький перевал
12. Ворохта – Путильське низькогір'я - Івано-Франківська, Чернівецька обл. (вставка)
13. Вулканічний хребет - Закарпатська обл. (вставка)
14. Говерла, вершина у хр. Чорногора, найвища точка України (2061 м)
15. Горгани, хребет – Івано-Франківська обл. (вставка)
16. Делятинська улоговина – Івано-Франківська обл. (у долині р. Прут)
17. Закарпатська (Притисенська) низовина
18. Маковія, хребет (Пн. край Вулканічного хребта) – Закарпатська обл.

19. Красна полонина, хребет - Закарпатська обл.
20. Покутсько-Буковинські Карпати – Івано-Франківська, Чернівецька обл. (вставка)
21. Полонина Руна (рівнина) хр.
22. Полонинський хребет (вставка)
23. Рахівський масив (вставка)
24. Свалявська улоговина Закарпатська обл. (долина Латориці)
25. Свидовець, хребет – Закарпатська обл.
26. Свидовецько-Чорногірське середньогір'я (вставка)
27. Синяк, хребет у Вулканічних Карпатах – Закарпатська обл.
28. Сивуля, вершина у Горганах

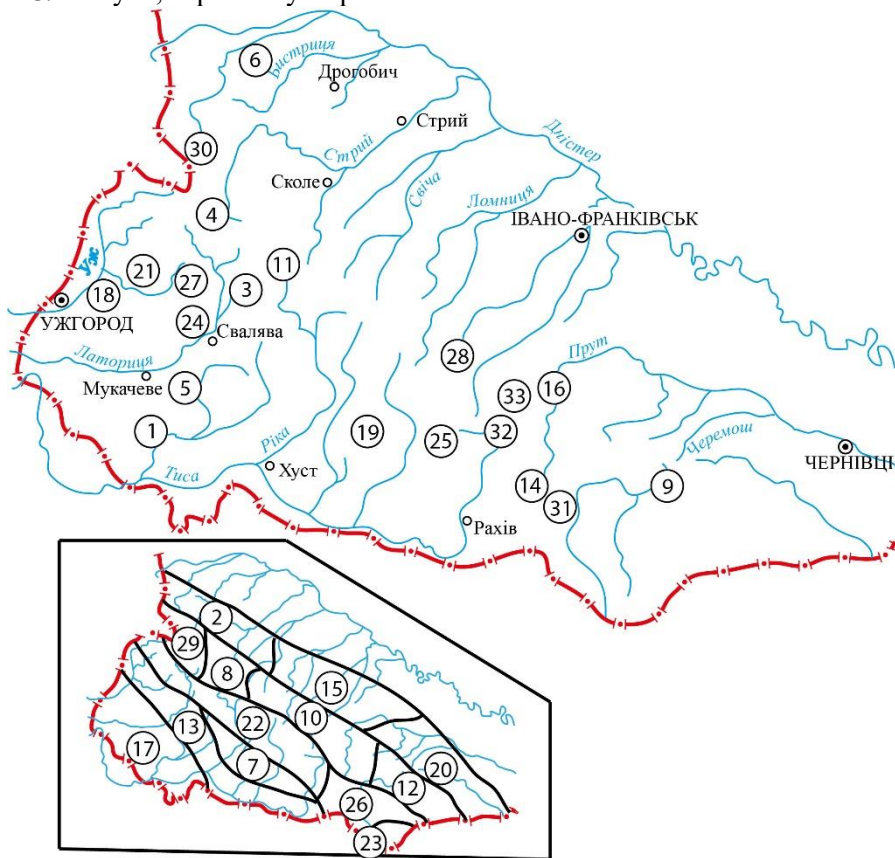

Рисунок 7 – Карпатська гірська країна

29. Стрийсько-Санське низькогір'я (вставка)
30. Ужоцький перевал

31. Чорногора, хребет у Пд. частині Полонинського хр.
32. Ясинська улоговина – одна з Верхньотисенських улоговин – Закарп. обл. (долина р. Чорна Тиса)
33. Яблуницький (Татарський) перевал

5.3. Крим

1. Ай-Петринська яйла, хребет
2. Альминська рівнина
3. Ангарський перевал (940 м)
4. Аюдаг (Ведмідь-гора), вершина (лаколіт) біля м. Гурзуф
5. Бабуган – Яйла, масив Яйлинського хребта на Пн. від Гурзуфа
6. Байдарська долина – верхів'я р. Чорної
7. Байдарські ворота, перевал через Головне пасмо на Пн. від Фороса
8. Балаклавські висоти – західна окраїна Головного пасма
9. Булганацька група грязьових вулканів – на Пн. від м. Керч
10. Великий Каньйон Криму, ущелина р. Аузун – Узень (система р.Бельбек)
11. Головне (Яйлинське) пасмо Кримських гір
12. Демерджі – Яйла, хребет у центрі Головного пасма – на Пн. від Алушти
13. Карабі – Яйла, масив – Сх. окраїна Головного пасма
14. Карадаг, вершина – с. Планерське
15. Кабалач, вершина – верхів'я р.Індол (поблизу м. Судак)
16. Мекензієві гори – на Сх. від Білокам'янська (Севастополь)
17. Мітредат гора – на Сх. Керчинського півострова
18. Нікітська яйла, масив Головного пасма – між Ялтинською Яйлою і Бабуган-Яйлою
19. Південний берег Криму
20. Пд.-Зх. Рівнина – на Пд.- Зх. Керчинського півострова
21. Північно-Кримська рівнина
22. Присиваська низовина
23. Роман-Кош, вершина у Бабуган- Яйлі, найвища точка Кримських гір (1545 м)
24. Сапун – гора, вершина (230 м) - на Пд. від м. Севастополя
25. Сімферопольська височина – Пн. передгір'я Кримських гір
26. Тарханкутська височина
27. Ялтинська яйла, масив Головного пасма – на Пн. від м. Ялта

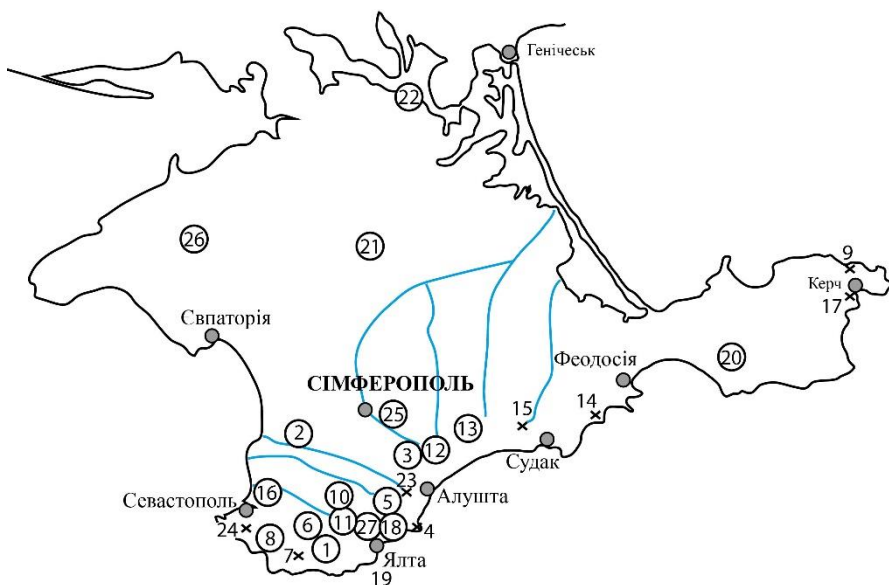

Рисунок 8 – Крим

6. РІЧКИ

1. Айдар – ліва Сів. Донця. Луганська обл.
2. Альма – Зх. Криму (Каламітю затока)
3. Базавлук – права Дніпра, Дніпропетровська обл.
4. Бельбек – Зх. Криму (Севастополь)
5. Берда – Пд.-Зх. Запорізька обл. (Бердянськ)
6. Березівка – ліва Інгулу, Кіровоградська обл.
7. Берестова – права Орелі, Харківська обл.
8. Бик – ліва Самари, Донецька, Дніпропетровська обл.
9. Бистриця – права Дністра, м. Івано-Франківська обл.
10. Боржава – права Тиси, Закарпатська обл.
11. Борова – ліва Сів. Донця, Луганська обл.
12. Буг (Західний Буг) – права Вісли
13. Велика Вись – ліва Синюхи, Кіровоградська обл.
14. Велика Кам'янка – права Сів.Донця, Пд. Луганської обл.
15. Велика Карасівка (Бінок-Карасу) – пр.Салгіру,Крим
16. Великий Куяльник – Сх. від Одеси
17. Великий Утлюк – Утлюкський лиман, Пд.-Зх. Запорізької обл.
18. Веселуха – права Прип'яті, Рівненська обл.

19. Вілія – ліва Горині, Пд. Рівненської обл.
20. Вовча – ліва Самари, Донецька, Дніпропетровська обл.
21. Ворскла – ліва Діпра, м. Полтава
22. Ворсклиця – права Ворскли, Сумська обл.
23. Гайчур – ліва Вовчої, Запорізька обл.
24. Гірській Тікич – права Тікичу, Черкаська обл.
25. Гнила Липа – ліва Дністра, Івано–Франківська обл.
26. Гнилик Єланель – ліва Півден. Буг, Миколаївська обл.
27. Гнилий Тікич – ліва Тікичу, Київська, Черкаська обл.
28. Гнилоп'ять – права Тетерева, Житомирська обл.
29. Горинь – права Прип'яті, Рівненська обл.
30. Деркул – ліва Сів. Донця, Луганська обл.
31. Десна – ліва Дніпра, м. Чернігів.
32. Десна – ліва Півден. Бугу, Вінницька обл.
33. Дніпро – Дніпровський лиман
34. Дністер – Дністровський лиман
35. Дунай – Чорне море, Одеська обл.
36. Євсуг – ліва Сів. Дінця, Луганська обл.
37. Збруч – ліва Дністра, межа Тернопільської і Хмельницької обл.
38. Звиж – права Тетерева, Київська обл.
39. Золота липа – ліва Дністра. Зх. Тернопільська обл.
40. Івотка – ліва Десни, Пн. Сумська обл.
41. Іква – права Стиру, Терн., Рівненська обл.
42. Інгул – ліва Півд. Бугу, Миколаївська обл.
43. Інгулець – права Дніпра, Дніпропетровська обл. (м. Кривий Ріг)
44. Ірпінь – права Дніпра, Київська обл.
45. Ірша – ліва Тетерева, Житомирська обл.
46. Казенний Торець – права Сів. Дінця, Донецька обл.
47. Кальміус – Азовське море, м. Донецьк
48. Кам'янка – ліва Росі, Київська обл.
49. Кача – Каламітська затока, Зх. Крим
50. Когильник (Кундук) – оз Сасик, Пд.–Зх. Одеська обл.
51. Кодима – права Півд. Бугу, Одеська обл.
52. Колимак – ліва Ворскли, Полтавська обл.
53. Конка – ліва Дніпра, Запорізька обл.
54. Кормин – права Стиру, Волинська обл.
55. Корчик – ліва Случ, Рівненська обл.
56. Красна – ліва Сів. Дінця, Луганська обл.
57. Кучурган – ліва Дністра, Одеська обл.

58. Латориця – ліва Бодругу (басейн Тиси), Закарпатська обл.
59. Ломниця – права Дністра, Івано–Франківська обл.
60. Лопань – ліва Уди, м. Харків
61. Луга – права Бугу, Волинська обл.
62. Лугань – права Сів. Дінця, м. Луганськ
63. Льва (Моства) – ліва Ствиги, Пд.–Сх. Рівненської обл.
64. Міус – Таганрозька затока, межа Донецька і Луганська обл.
65. Мокра Сура – права Дніпра, Дніпропетровська обл.
66. Мокрі Яли – ліва Вовчої, Донецька обл.
67. Молочна – лиман Молочний, Запорізька обл.
68. Мурафа – ліва Дністра, Вінницька обл.
69. Обиточна – Обиточна зат., Запорізька обл.
70. Орель – ліва Дніпра, Дніпропетровська обл.
71. Орчик – права Орелі, Полтавська обл.
72. Оскол – ліва Сів. Дінця, Харківська обл.
73. Остер – ліва Десни, Чернігівська обл.
74. Південий Буг – Бузький лиман, м. Вінниця
75. Пляшівка – права Стиру, Пд.–Зх. Рівненської обл.
76. Прип'ять – права Дніпра, Волинська, Рівненська, Київська обл.
77. Пруг – ліва Дунаю, м. Чернівці
78. Псел (Псьол) – ліва Дніпра, м. Суми
79. Рата – ліва Бугу Пн.–Зх. Львівська обл.
80. Ревна – ліва Снову, Пн. Чернігівської обл.
81. Рів (Ров) – права Півд. Бугу, Вінницька обл.
82. Ріка – права Тиси, Закарпатська обл.
83. Ромен – права Сули, Сумська обл.
84. Росава –ліва Росі, Пд.–Сх. Київська, Пн. Черкаської обл.
85. Роставиця – ліва Росі, Пд. Житомирська, Зх. Київської обл.
86. Рось – Дніпра, Пд. Київська обл.
87. Саксагань – ліва Інгульця, Зх. Дніпропетровська обл.
88. Салгір – Сіваш, Крим
89. Самара – ліва Дніпра, Дніпропетровська обл.
90. Свірж – ліва Дністра, Івано–Франківська обл.
91. Свічка – права Дністра Івано–Франківська обл.
92. Сейм – ліва Десни, Сумська обл.
93. Серет – ліва Дністра, Тернопільська обл.
94. Синиця – ліва Півд. Бугу, Зх. Черкаської обл.
95. Синюха – ліва Півд. Бугу, Кіровоградська і Миколаївська обл.
96. Сіверський Донець – права Дону

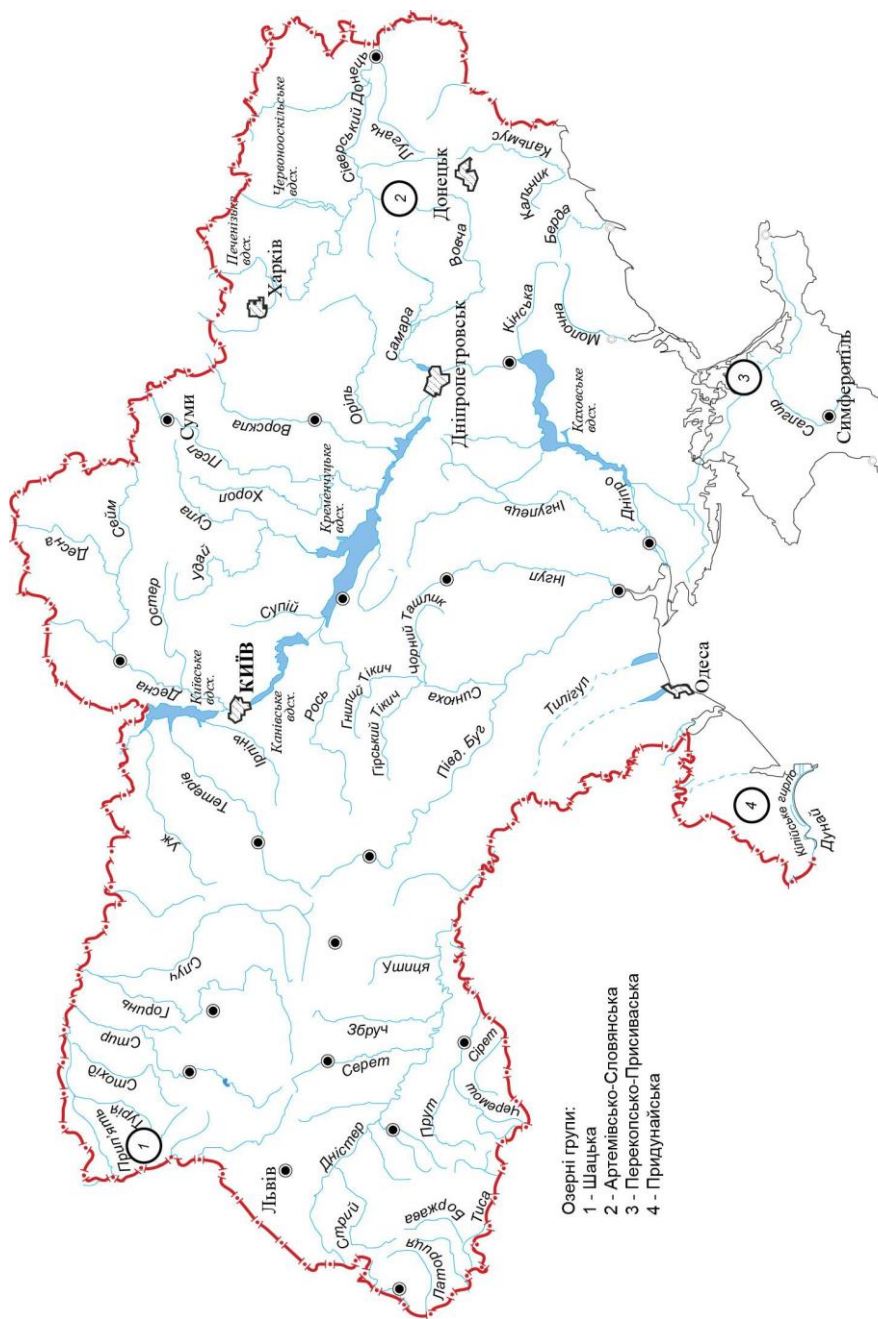

Рисунок 9 – Основні річки України

97. Сірет – ліва Дунаю, Черкаська обл.
98. Случ – права Горині, Хмельницька, Житомирська, Рівненська обл.
99. Смотрич – ліва Дністра, Хмельницька обл.
100. Снов – права Десни, Чернігівська обл.
101. Соб – ліва Півд. Бугу, Вінницька обл.
102. Солокія – ліва Бугу, Львівська обл.
103. Ствига – права Прип'яті, Пн.–Сх. Рівненська обл.
104. Стир – права Прип'яті, м. Луцьк
105. Стохід – права Прип'яті, Волинська обл.
106. Стрий – права Дністра, Львівська обл.
107. Стрипа – ліва Дністра Хмельницька обл.
108. Стубазка (Струбелка, Стубла) – ліва Горині, Рівненська обл.
109. Сула – ліва Дніпра, Полтавська обл.
110. Супій – ліва Дніпра, Сх. Київської і Пн. Черкаської обл.
111. Тересва – права Тиси, Закарпатська обл.
112. Тересва – права Тиси, Закарпатська обл.
113. Тетерів – права Дніпра, м. Житомир
114. Тилігул – Тилігульський лиман, Одеська обл.
115. Тиса – ліва Дунаю, Закарпатська обл.
116. Тня – права Случі, Житомирська обл.
117. Трубіж – ліва Дніпра, Київська обл.
118. Турія – права Прип'яті, Волинська обл.
119. Тясмен – права Дніпра Черкаська обл.
120. Уборть – права Прип'яті Житомирська обл.
121. Уди – права Сів. Дінця, м. Харків
122. Удай – права Сули, Чернігівська і Полтавської обл.
123. Уж – права Прип'яті Житомирська обл.
124. Уж – права Латориці, м. Ужгород
125. Устя – ліва Горині, м. Рівне
126. Хорол – права Псла, Полтавська. обл.
127. Черемош – права Пруту, Івано–Франківська і Чернівецька обл.
128. Чичикля – права Південного Бугу, Миколаївська обл.
129. Чорна Тиса – витік Тиси, Закарпатська обл.
130. Чорний Ташлик – ліва Синюхи, Кіровоградська обл.
131. Ягорлик – ліва Дністра, Зх. Одеської обл.
132. Ялпук – оз. Ялпук, Пд.-Зх. Одеської обл.
133. Ятрань – права Синюхи, Черкаська і Кіровоградська обл.

7. ВОДОЙМИ ТА КАНАЛИ

7.1. Озера

Шацька група озер (Пн-Зх. Волинська обл.)

1. Світязь – найбільше озеро України
2. Пулемецьке – на Зх. від Світязя
3. Лука – на Пн. від Світязя
4. Пісочне – на Пн-Сх від Луки
5. Кримне – на Сх. від Пісочного
6. Люцимир – на Сх. від Світязя

Мижиріччя Бугу її Прип'яті

7. Турське – на Сх. від Шацької групи

Басейн Прип'яті

8. Біле – Пн. Волинської обл. (на кордоні)
9. Біле – Пн-Зх. Рівненської обл.
10. Люб'язь – Пн-Сх. Волинської обл.
11. Нобель – Пн-Зх. Рівненської обл.

Карпати

12. Синевир – Закарпатська обл.

Межиріччя Дніпра і Дунаю (Одеська обл.)

13. Алібей – на Сх. від оз. Шагани
14. Березанський лиман – Миколаївська обл.
15. Бурнас – на Сх. від оз. Алібей
16. Дністровський лиман
17. Дніпровсько-Бузький лиман
18. Куяльницький лиман – на. Сх. від м. Одеси
19. Сасик (Кундук) - Пд – Зх. Одеської обл.
20. Тилігульський лиман – межа Одеської та Миколаївської обл.
21. Хаджибейський лиман – на Зх. від Куяльницького лиману
22. Шагачи – берег Чорного моря на Сх. від оз. Сасик

Басейн Дунаю (Пд-Зх. Одеської обл.)

23. Кагул – крайній Пд-Зх. України
24. Катлабух – на Пн-Сх. від м. Ізмаїла
25. Кугурлуй – на Пд. від оз. Ялпуг
26. Ялігуй – на Зх. від м. Ізмаїла

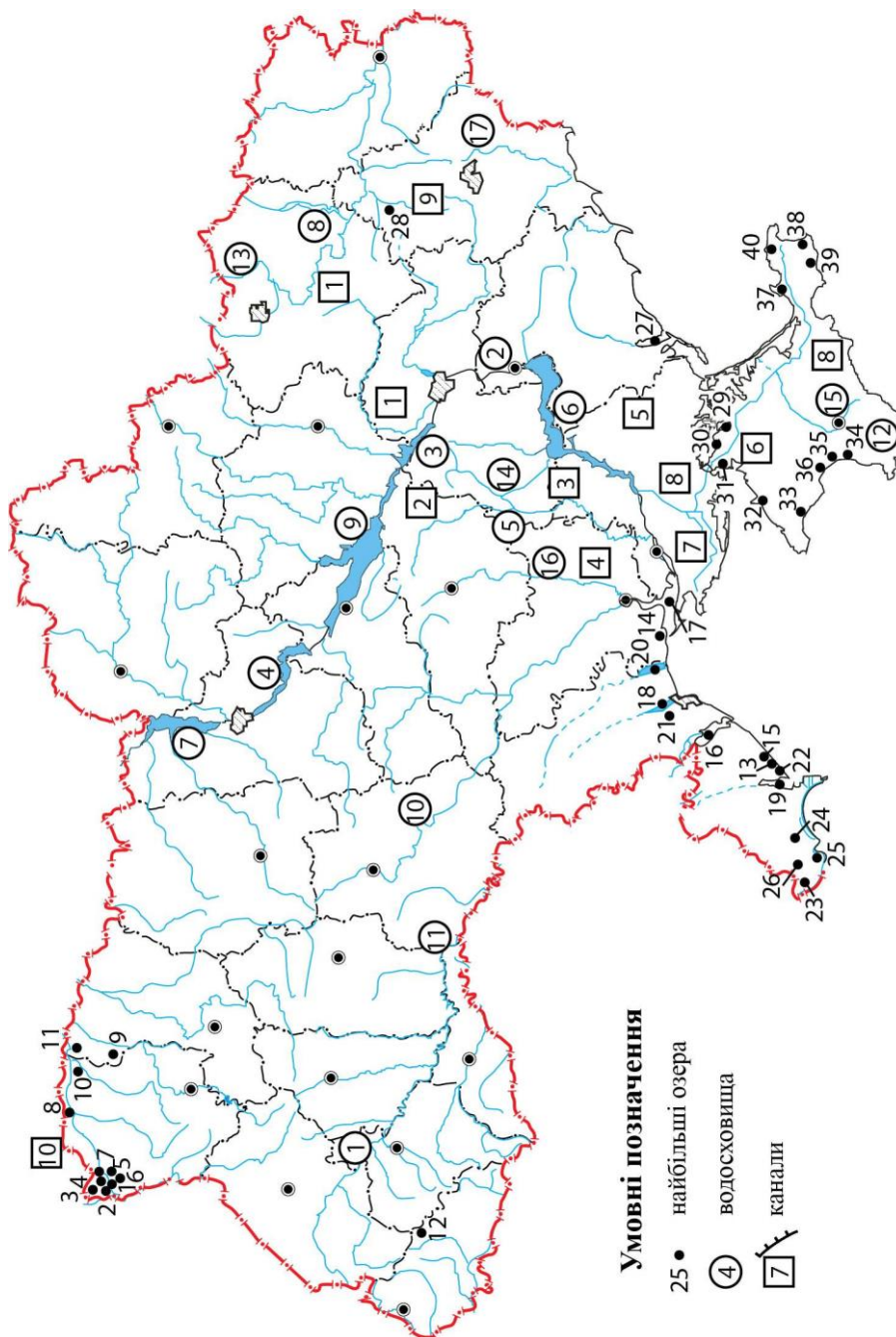

Рисунок 10 – Водойми. Канали

Берег Азовського моря

27. Молочний лиман – Запорізька обл.

Басейн Сіверського Дінця

28. Артемівсько-Слов'янська група озер (Ріпне, Сліпне та ін.)

Озера Північного Криму (Перекоп)

29. Айгульське – на Сх. від озера Кирлеутського

30. Кирлеутське – на Сх. від озера Красного

31. Красне – на Пн-Сх. від Красноперекопська

Озера Західного Криму

32. Бакальське – на Бакальській косі

33. Донузлав – Пд Тарханкут. п-ва

34. Кизил-Яр – на Пд. від оз. Саки

35. Саки – на Пд – Сх від оз. Сасик

36. Сасик – на Сх. від м. Євпастрії

Озера Керченського півострова

37. Акташ – берег Казантіп

38. Тобечинське – Сх. окраїна Керченського п-ова

39. Узунларське – Пд. Керченського п-ова

40. Чокрацьке - Пн. Керченського п-ова

7.2. Водосховища

1. Бурштинське – р. Глина Липа, Пн. Ів.-Франківська обл.

2. Дніпровське – р. Дніпро, м. Запоріжжя

3. Дніпродзержинське – р. Дніпро, м. Дніпропетровськ

4. Канівське – р. Дніпро, м. Канів Черкаська обл.

5. Карачуківське – р. Інгулець, м. Кривий Ріг

6. Каховське – р. Дніпро, м. Нова Каховка Херсонська обл.

7. Київське – р. Дніпро, м. Київ

8. Краснооскольське – р. Оскол, Сх. Харківської обл.

9. Кременчуцьке – р. Дніпро, м. Кременчук Полтавська обл.

10. Ладизинське – р. Південний Буг, Вінницька обл.

11. Ново-Дністровське – р. Дністер, Сх. Чернівецької обл.

12. Партизанське – р. Альма, Крим

13. Печенізьке – р. Сіверський Донець, Пн. Харківської обл.

14. Південне – канал Дніпро-Кривий Ріг, Дніпропетровська обл.

15. Сімферопольське – р. Салгир, м. Сімферополь

16. Софіївське – р. Інгул, Пн. Миколаївської обл.

17. Старобещівське – р. Кальміус, Донецька обл.

7.3. Канали

1. Дніпро-Донбас – від Дніпродзержинського водосховища до р. Сів. Донець (м. Ізюм)
2. Дніпро-Інгулець – від Кременчуцького водосховища на південь, до р. Інгулець (Кіровоградської області)
3. Дніпро-Кривий Ріг – від Каховського водосховища до р. Інгулець (Пд-Зх частина Дніпропетровської обл.)
4. Інгулецький – від р. Інгулець поблизу м. Смигирівка (Миколаїв.обл.) в напрямку на Пд-Зх. , до Бузького лиману
5. Каховський – від Пд. Частини Каховського водосховища на Сх. через всю територію Херсонської області
6. Красногвардійський – від Північно-Кримського каналу у напрямку на Зх. по території північного Криму
7. Краснознаменський – від материкової частини Північно-Кримського каналу (Південно-Кримський канал) на Зх. до Ягорлицької затоки по південному узбережжю Херсонської області
8. Північно-Кримський – від Пд. краю Каховського водосховища (м.Нова Каховка) через Перекоп до Керченськ. п-ова
9. Сіверський Донець – Донбас – від р. Сів.Донець (поблизу м. Слов'янська) на Пд. по території Донецької обл. до верхів'я р. Кальміус (м. Донецьк)
10. Турський – від оз. Турського по території Пн-Зх. частини Волинської області до оз. Білого і далі – в Білорусь.

8. АГРОГРУНТОВЕ РАЙОНУВАННЯ УКРАЇНИ

Агрогрунтове районування України склали на підставі ґрунтової карти-схеми Г.А. Андрущенко, Н.Б. Вернандер, Г.С. Гринь, В.Д. Кисель, М.А. Кочкин, Н.П. Крупський, А.В. Новікова, С.А. Скорина, О.Ф. Яровенко, М 1:200 000 (0).

П – зона мішаних лісів дерново-підзолистих типових та оглеєних ґрунтів Українського Полісся: П1 – Західна провінція; П2 – центральна правобережна провінція; П3 – лівобережна висока провінція; П4 – лівобережна низинна провінція.

ЛС – Лісостепова зона чорноземів типових та сірих опідзолених ґрунтів: ЛС1 – західна провінція; ЛС2 – правобережна центральна висока провінція; ЛС2₁ – північна підпровінція; ЛС2₂ – південна підпровінція; ЛС3 – лівобережна низинна провінція; ЛС3₁ – північна

підпровінція; ЛС3₂ – південна підпровінція; ЛС4 – лівобережна висока провінція; ЛС4₁ – північно-західна підпровінція; ЛС4₂ – східна підпровінція.

С – Степова зона чорноземів звичайних та південних: СА – підзона чорноземів звичайних північного Степу; СА1 – південно-західна провінція; СА2 – Дністровсько-Дніпровська провінція; СА3 – Дніпровсько-Донецька провінція; СА4 – Донецька провінція; СА5 – Задонецька провінція; СБ – підзона південно-стєпова чорноземів південних; СБ1 – Придунайська провінція; СБ2 – Азово-Причорноморська провінція; СБ3 – Кримська провінція; СБ4 – Керченська провінція.

СС – Сухостєпова зона темно-каштанових та каштанових ґрунтів: СС1 – Причорноморська провінція; СС2 – Північно-Кримська провінція.

К – зона буроземних ґрунтів Українських Карпат: КЗН – провінція лучно-буроземних оглеєних ґрунтів Закарпатської низовини; КП – зона буровато-підзолистих поверхнево оглеєних ґрунтів передгірських до 300-500 м абс.в.; КП_з – зона буроземів опідзолених оглеєних закарпатського передгір'я до 125-400 м абс.в.; КП_л – зона гірсько-лучних буроземів полонин з 125-400 м абс.в.; КГ – зона гірсько-лісових буроземів до 500-1500 м абс.в.

Кр – ґрунтові зони Гірського Криму: КрС – зона чорноземів передгірського степу; КрЛС – зона ґрунтів передгірського лісостєпу; КрГ – зона буроземів гірсько-лісових; КрЯ – зона гірсько-лучних ґрунтів яйл; КрП – зона коричневих ґрунтів південного схилу головного гірського хребта.

9. КОРИСНІ КОПАЛИНИ УКРАЇНИ

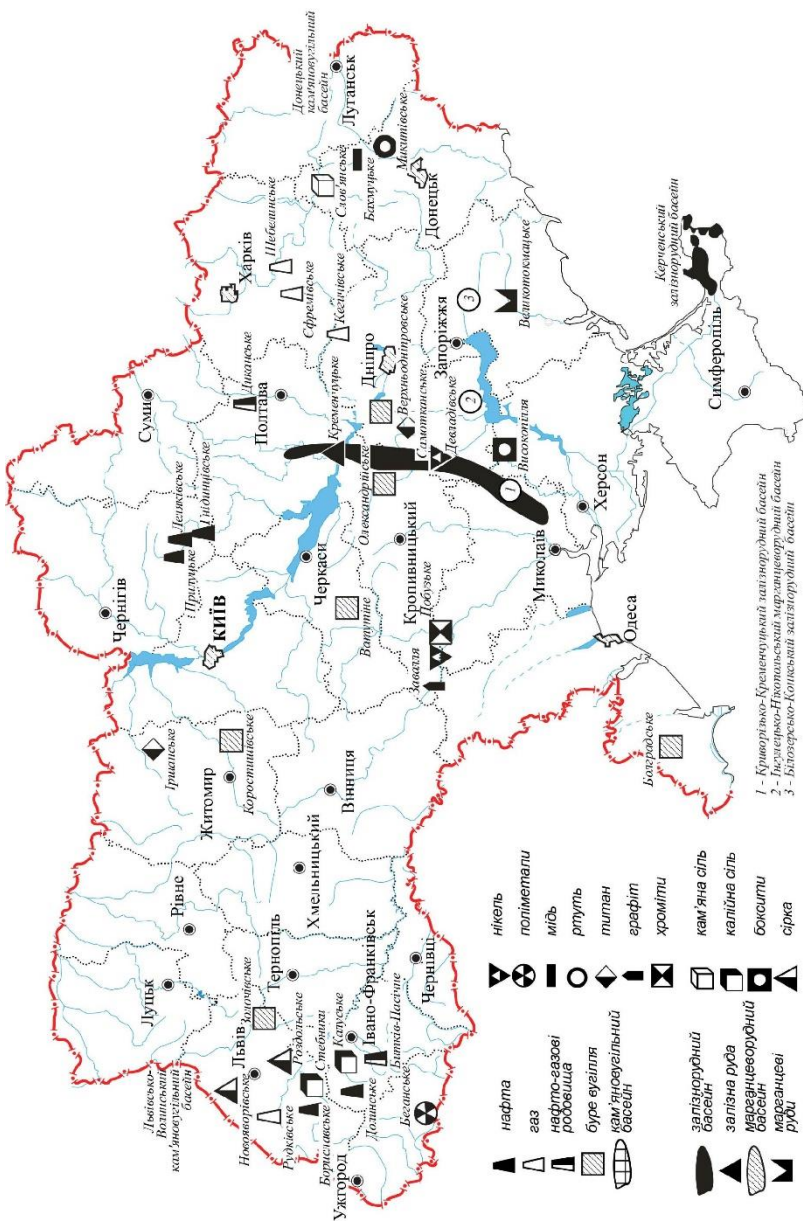

Рисунок 12 – Корисні копалини України

СПИСОК ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ

Базова література

1. Бондарчук В.Г. Геологічна будова Української РСР. Київ : Наук. Думка, 1973. 108 с.
2. Бондарчук В.Г. Геологія родовищ корисних копалин України. Київ : Наукова думка, 1966. 302 с.
3. Генсірук С.А., Бондар В.С. Лісові ресурси України, їх охорона і використання. Київ : Наукова думка, 1973. 510 с.
4. Геоботанічне районування Української РСР. / за ред. А.І. Барбарич; Авт.: Т.Л. Андрієнко, Г.І. Білик, Є.М. Брадїс та ін. Київ : Наук. думка, 1977. 304 с.
5. Заставний Ф.Д. Географія України. Львів : Світ, 1994. 472 с.
6. Заставний Ф.Д. Фізична географія. Львів : Обласний інститут освіти, 1996. 231 с.
7. Коротун І.М., Коротун Л.К., Коротун С.І. Природні ресурси України : навч. посібник. Вид. 2-ге Рівне: ПРИНТ ХАУЗ, 2004. 192 с.
8. Коротун І.М., Коротун Л.К., Коротун С.І. Природні умови і ресурси України. Рівне. Вид-во УДАВГ, 1997 175 с.
9. Левковский С.С. Водные ресурсы Украины. Київ : Вища школа, 1979. 100 с.
10. Маринич А.М., Пашенко В.М., Шищенко П.Г. Природа Украинской ССР. Ландшафты и физико-географическое районирование. Київ : Наукова думка, 1985. 224 с.
11. Маринич О.М., Шищенко П.Г. Фізична географія України : підручник Київ : Знання, 2005. 511 с.
12. Новаковський Л.Я., Пилипенко М.А. Земельні ресурси Української РСР. Київ : Урожай, 1973.
13. Руденко В.П. Географія природно-ресурсного потенціалу України. Чернівці: Зелена Буковина, 1999. 568 с.
14. Фізико-географічне районування Української РСР. / Під ред. В.П.Попова, О.М. Маринича, А.М. Ланько. Київ : Вид-во Київського університету, 1968. 683 с.
15. Фізична географія Української РСР. / За ред. О.М. Маринича; Авт.: О.М. Маринич, А.І. Ланько, М.І. Щербань, П.Г. Шищенко. Київ : Вища школа, 1984. 208 с.
16. Цись П.М. Геоморфологія УРСР. Львів : Вид. Львівського університету, 1962. 224 с.

Допоміжна література

- 17.Карта. Україна. Ландшафти : Масштаб 1:1 000 000. 1997.
- 18.Навчальний атлас України. Київ : НВП "Картографія", 2007. 40 с.
- 19.Національний атлас України [Електронний ресурс]: CD-диск. Київ : ООО "Интеллектуальные системы ГЕО", 2007.
- 20.Національний атлас України. Київ : ДНВП "Картографія", 2007. 440 с.
- 21.Вашенко П.Т. Природні ресурси Західних районів УРСР. Львів, 1959. 131 с.
- 22.Воропай Л.І., Куниця М.О. Українські Карпати: Фізико-географічний нарис. Київ : Радянська школа, 1968. 168 с.
- 23.Географічна енциклопедія України в 3–х томах / Редкол.: О.М. Маринич (відп. ред.) та ін. Київ : Українська Радянська енциклопедія ім. М.П. Бажана. Томи 1, 2, 3. 1989,1990,1994.
- 24.Коротун І.М., Коротун Л.К. Географія Рівненської області. Природа, населення, господарство, екологія. Рівне : 1996. 274 с.
- 25.Логвинов К.Т., Бабиченко Н.В., Кулаковская М.Н. Опасные явления погоды на Украине. Ленинград : Гидрометеиздат, 1972. 236 с.
- 26.Маринич О. М. Українське Полісся. Київ : Рад.школа, 1962. 163 с.
- 27.Паламарчук М.М., Горленко І.О., Ясюк Т.Є. Географія мінеральних ресурсів Української РСР. Київ : Радянська школа, 1985. 136 с.
- 28.Природа [Волинської, Закарпатської, Івано-Франківської, Львівської, Ровенської Тернопільської, Чернівецької] областей / Під ред. К.І. Геренчука. Львів: Вища школа, 1972-81.
- 29.Природа Українських Карпат [Текст] / Під ред. К.І. Геренчука. Львів : Видавництво Львівського університету, 1963. 265 с.
- 30.Природно-ресурсний потенціал сталого розвитку України / Під ред. Б.М. Данилишина. Київ : Вид-во РВПС НАНУ, 1999. 716 с.
- 31.Чижев М.П. Український лісостеп. Київ : Радянська школа, 1961. 204 с.

Інформаційні ресурси

- 32.Кабінет Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/>
- 33.Законодавство України. URL: <http://www.rada.kiev.ua/>
- 34.Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
- 35.Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

36. Обласна наукова бібліотека (м. Рівне, вул. О.Борисенка, 6). URL: <http://www.lib.rv.ua/>

37. Рівненська централізована бібліотечна система (м. Рівне, вул. Київська, 44). URL : <http://cbs.rv.ua/>

11. Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75). URL: <http://nuwm.edu.ua/> naukova-biblioteka (інформаційні ресурси у цифровому репозиторії).